Kirjallinen kysymys KK 624/2021 vp

Matti Semi vas

Kirjallinen kysymys urakoitsijoiden saatavien turvaamisesta konkurssitilanteessa

Eduskunnan puhemiehelle

Yrityksen ajautuessa konkurssiin joutuvat yrityksen alihankkijaurakoitsijat vaikeaan tilanteeseen. Kun käräjäoikeus on tehnyt päätöksen yrityksen asettamisesta konkurssiin, yrityksen liiketoiminta varoineen ja velkoineen otetaan konkurssipesän pesänhoitajan haltuun ja velkojien määräysvaltaan. Konkurssissa velallinen menettää oikeuden määrätä konkurssipesään kuuluvasta omaisuudestaan. Samalla konkurssipesälle siirtyvät urakoitsijan urakasta aiheutuneet urakkasaamiset, mikä johtaa usein varsinkin pienurakoitsijan joutumisen pahoihin taloudellisiin vaikeuksiin. Parhaassa tapauksessa urakoitsijat pystyvät velkojina saamaan saatavansa konkurssipesältä. Täysimittainen konkurssimenettely on kuitenkin pitkä prosessi ja kestää useimmiten vuosia. Konkurssimenettely kestää yleensä minimissään 1,5 vuotta, koska verottaja pystyy vahvistamaan saataviensa määrän usein vasta, kun konkurssivuoden verotus seuraavana vuonna valmistuu.

Mikäli taas konkurssipesällä ei ole riittävästi varoja yrityksen ollessa vähävarainen, ei urakoitsijalle konkurssipesän velkojana jää lainkaan jaettavia saatavia.

Alihankinnassa on kyse sopimusketjusta, jossa yritys solmii sopimuksen hankkeen toteuttamisesta tilaajan, esimerkiksi kunnan, kanssa ja tilaa osasuorituksen urakoitsijalta. Yritys ja urakoitsija solmivat erillisen sopimuksen. Kyse on siis kahdesta itsenäisestä sopimuksesta, eivätkä päähankkeen tilaaja ja alihankkija siten ole keskenään lähtökohtaisesti sopimussuhteessa eikä heillä ole toisiinsa nähden oikeuksia ja velvollisuuksia. Mikäli yritys menee konkurssiin, ei urakoitsija voi vaatia tilaajalta saataviaan, eikä se välttämättä saa niitä myöskään yrityksen konkurssipesältä.

Konkurssimenettelystä ja saatavien jaosta säädetään varsinkin konkurssilaissa ja velkojien maksunsaantijärjestyksestä annetussa laissa. Velkojat ovat lähtökohtaisesti yhdenvertaisia velallisen konkurssissa. Velkojien maksunsaantijärjestyksestä annetussa laissa säädetään velkojista, jotka konkurssissa saavat etuoikeuden maksuun ennen muita velkojia. Saatavien tyypillä on suuri merkitys konkurssissa, ja huonomman etuoikeuden saatavalleen saaneet velkojat voivat pahimmassa tapauksessa jäädä kokonaan ilman maksua.

Kuntien hankintoihin sovelletaan julkisista hankinnoista annettua lakia. Hankintalaissa ei säädetä alihankkijoiden asemasta ja oikeuksista suoraan suhteessa tilaajaan, vaikka alihankkijoiden rooli hankintaketjuissa on olennainen ja tiedostettu. Monet alihankkijat ovat pieniä yrityksiä, joiden toiminta joutuu vakaviin vaikeuksiin, jos ne eivät saa rahojaan pääurakoitsijan mennessä

Valmis
5.0

konkurssiin. Tämän tilanteen korjaamisessa on siis kyse monesti pienyrittäjien tilanteen parantamisesta.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Onko ministeriössä selvitetty tai ollaanko selvittämässä, miten pääyrityksen konkurssitilanteissa pienurakoitsijan asema voitaisiin turvata nykyistä paremmin,

minkälaisilla lainsäädännöllisillä tai muilla muutoksilla pienurakoitsijan asemaa voitaisiin parantaa ja

voiko urakoitsijoiden etuoikeudesta konkurssitilanteessa säätää lailla tai voiko hankintalaissa säätää urakoitsijoiden oikeudesta sen saamisiin suoraan tilaajalta, jotta urakoitsijoiden saatavat voidaan pääyrityksen konkurssitilanteessa turvata entistä paremmin?

Helsingissä 9.11.2021

Matti Semi vas